

4E JAARGANG NUMMER 6

JUNI 1949

gens nostra

Maandblad van de
NEDERLANDSCHE GENEALOGISCHE VEREENIGING
te Amsterdam

Redacteur: W. D. H. Rosier, Jodenbreestraat 68 winkel, Amsterdam C.

Jaarlijkse algemene vergadering, gehouden te amsterdam, 28 mei 1949

Het Hoofdbestuur is thans samengesteld als volgt :

F. E. van den Berg, Arts, *Voorzitter*,

Ir. H. I. da Costa, *Secretaris*,

A. de Haan, *Penningmeester*,

J. T. van der Ham,

W. D. H. Rosier,

P. E. Voorwinde,

J. H. E. Cock,

A. W. Brave,

J. L. van den Bos.

Terwijl zitting nemen

voor de Afd. Amsterdam : T. de Herder,

voor de Afd. Haarlem : H. E. M. de Munck,

voor de Afd. Gooi- en Eemland : H. Machielsen.

De Kascontrole-commissie bestaat uit de Heren : H. E. M. de Munck, P. Horden en H. O. Meijer.

Tot leden van de Propaganda-commissie zijn benoemd de Heren P. Hofmann, J. H. E. Cock en P. Horden.

Boekenfonds

Op initiatief van de Heer P. Horden, werd ter Algemene Vergadering ingesteld een Boekenfonds. Dit fonds is gedacht te worden samengesteld uit vrijwillige bijdragen der leden van de N. G. V., ten dienste van de aanschaffing van voor de leden belangrijke

boeken, om aldus te komen tot een bibliotheek, die de leden van dienst kan zijn bij hun genealogische onderzoekingen.

Bijdragen worden gaarne ingewacht bij de Penningmeester, met vermelding „Boekenfonds”.

Het adres en het gironummer voor de nieuwe Penningmeester zullen in het volgende nummer worden bekend gemaakt.

van de afdelingen

afdeling amsterdam

Op 18 Mei j.l. hield de afdeling Amsterdam haar jaarvergadering. Na behandeling van de verslagen over 1948 van secretaris en penningmeester benoemde de vergadering tot afgevaardigde ter Algemene Jaarvergadering de Heer P. Horden. Als kandidaat voor het hoofdbestuur stelde de vergadering de Heer A. W. Brave. De Heer T. den Herder werd gekozen als afgevaardigde van de afdeling in het hoofdbestuur.

's-gravenhage

De afd. Den Haag hield een ledenvergadering op 25 April in Hotel Pomona. Wegens periodieke aftreding werd het bestuur samengesteld uit de navolgende personen, waarbij de uiteindelijke beslissing over de verdeling der functies aan de bestuursleden op hun eerstvolgende bestuursvergadering ter beslissing werd overgelaten :

Hr. Smallegange, *Voorzitter*, Mevr. Kemblan, *Secretaresse*, Hr. Hey, *Penningmeester*, HH. v. Koert, Paludamus en v. d. Bos, laatste tevens lid van het Hoofdbestuur, *leden*.

Daarna hield de redacteur van Gens Nostra de Heer Rosier een lezing over „Veranderingen van eigennamen”. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen veranderingen : 1e. omdat men zich noemde naar nieuw verworven bezit en daarmee een deftige glans wilde verlenen aan een bescheiden klinkende naam : als Huydekoopert voortaan Heer v. Maarseveen ; 2e. opzettelijke veranderingen in de schrijfwijze ter onderscheid met andere families, die dezelfde naam droegen : Schouten, gereformeerd, die bij haar vestiging te Wormerveer aldaar een doopsgezind geslacht Schouten troffen en daarop zelf hun uitgangsn lieten vallen ; 3e. hoewel in wettig huwelijk geboren met de naam der moeder begiftigd, hetgeen in de Zaanstreek enige malen voorgekomen is, o.a. Hendrik de Jong, stichter der chocoladefabriek van die naam ; 4e. verbastering of verschrijving door slordige uitspraak van de ouders bij de doopaangifte b.v. of

— vooral waar het buitenlandse namen betreft — foutieve spelling doordat de inschrijvende koster de juiste spelling niet kende, noch van de naamdrager vernam, doordat deze laatste het woord niet onberispelijk uitsprak b.v. Fam. Ponce gekomen in Middelburg met attestatie uit Sedan werd in de Walenkerk juist ingeschreven, maar bij de mondelinge aangifte van geboorte ener zoon werd de uitspraak van de vader gevolgd en neergeschreven Poche, de naam werd aldus overgeschreven bij vertrek naar en vestiging te Leiden, en vervolgens naar Bohemen, waar thans de familie nog onder die naam woonachtig is.

Voorts : Cheval geworden tot Sieval, Lait de beurre tot Ledeboer, Malfait tot Malefeyt.

5e. Vertalingen : o.a. vrijwillig wanneer de man, refugié, getrouwd met een Nederlandse, zijn kinderen uit dit huwelijk met Nederlands klinkende naam laat dopen of gelijk in Duitsland (in Frankfort a. d. Oder geschiedde dit vaak) de naam in 't Duits vertalen liet.

Duidelijk blijkt dit bij een fam. Tavernier waar van de 7 kinderen 3 nog de oorspronkelijke naam kregen, 4 echter werden ingeschreven onder de naam de Waard. In Dordt werd Malherbe — Kwaadgras, te Leiden Cheval — Paard, Chevalier — de Ridder en ook de Ruyter, Portelance — Lastdrager; te 's Hage en A'dam werd Le Blanc — de Wit, Dupré — van den Weyde, Lacroix — v. d. Cruys, Chauffour — Warmenhove, des Champs — van der Velde, Sauvage — de Wilde, Toussaint — Heilig (dus niet allerheiligen !), Millecamp — Duisentvelt, Corneille — Kraai, Poirier — Peerenboom, enz. Waarmede echter niet gezegd wil zijn, dat ieder die deze Nederl. namen draagt, oorspronkelijk de Franse pendant ervan gehad zou hebben !

Het aandachtig gehoor dankte de spreker met applaus, waarna de voorzitter de avond beëindigde met een woord van hulde aan Hr. v. d. Bos voor diens grote werkkraft betoond bij de totstandkoming van de Haagse afdeling.

M. C.

het friese boerengeslacht lettinga (vervolg)

IX M. *Heabele Klazes Lettinga* (zie VIIIe), zoon van Klaas Roelofs Lettinga en Aebeltje Hebeles van Dijk. Landbouwer. Geboren 12 Jan. 1855 en overleden 5 April 1929 te Opende Gr. Gehuwd I 25 Aug. 1876 te Ferwerd met *Sytske Jansma*, geboren 1853 en overleden 30 Nov. 1884 te Hallum. Gehuwd II met *Maaïke De Jong*, geboren 1864 te Nijehaske en overleden 5 Oct. 1904 te Wieuwerd. Kinderen uit beide huwelijken waren :

1. Aebeltje, geboren 9 Mei 1877 te Hallum en overleden 4 Maart '98 te Rinsumageest ;
2. Wiebren, volgt Xt ;

3. Froukje, geboren 27 Aug. 1879 te Hallum, gehuwd met Sybren Gijsberts Lettinga (zie Xn);
4. Klaas, volgt Xu;
5. Roelof, volgt Xv;
6. Sjoukje, geboren 25 Maart 1890 te Sibrandahuis, gehuwd met Lammert Couperus van Augustinesga;
7. Anne, geboren te Sibrandahuis;
8. Cornelis Heine, geboren 1891 en overleden 10 Aug. 1891 te Sibrandahuis;
9. Cornelis Heine, volgt Xw;
10. Abeltje, geboren te Wieuwerd, gehuwd met Johannes Klazinga te Opende Gr.

IX N. *Johannes Aukes Lettinga* (zie VIII f), zoon van Auke Roelofs Lettinga en Sjoerdje Johannes Osinga. Geboren 3 Maart 1852 te Pietersbierum en overleden aldaar. Gehuwd I 30 Mei 1878 te Sexbierum met *Minkje Johannes van der Wal*, geboren 2 Dec. 1855 te Wijnaldum en overleden 6 Mei 1887 te Pietersbierum. Gehuwd II 1890 te Sexbierum met *Hitje Hibma*, geboren te Roptazijl. Uit het eerste huwelijk werden geboren:

1. Baukje, geboren 22 Jan. 1875 en overleden 31 Dec. 1904 te Roptazijl;
2. Anna, geboren 20 April 1880;
3. Auke Roelof, volgt Xx;
4. Sjoerdje, jong gestorven;

Uit het tweede huwelijk werden geboren:

5. Atte, volgt Xy;
6. Sjoerd, geboren 16 Juni 1893 en overleden 25 Nov. 1905 te Roptazijl;
7. Janke, geboren 24 Sept. 1894;
8. Sjoerdje Klaske, geboren 9 Maart 1900.

IX O. *Klaas Piers Lettinga* (zie VIII g), zoon van Pier Roelofs Lettinga en Maaïke Rijpstra. Geboren 5 Oct. 1849 te Hallum en overleden 20 Oct. 1922 aldaar. Gehuwd 29 Mei 1874 te Hallum met *Metje Wiebes de Vries*, geboren 12 April 1854 te Hallum en overleden 23 April 1917 te Amsterdam. Hun kinderen waren:

1. Pier, volgt Xaa;
2. Maaïke;
3. Hil;
4. Anne;
5. Geertje;
6. Wybe;
7. Roelof.

IX P. *Klaas Baukes Lettinga* (zie VIII j), zoon van Bauke Floris Lettinga en Kaatje Klaassens van Dijk. Geboren 6 Jan. 1858 te

Lettelbert en overleden 23 Aug. 1929 te Ermelo. Gehuwd met *Grietje Klinkert*, geboren 4 Juni 1865. Uit dit huwelijk twee dochters Cato en Jantje, beiden overleden.

IX O. *Jan Baukes Lettinga* (zie VIIIj), zoon van Bauke Floris Lettinga en Kaatje Klaassens van Dijk. Geboren 16 Aug. 1859 te Enumatil en overleden 7 Nov. 1930 te Haarlem. Gehuwd 27 Mei 1887 met *Geertruid Nieland*, geboren 10 Dec. 1863 te Ten Post en overleden 1 Dec. 1927 te Haarlem. Uit dit huwelijk werden geboren :

1. Cato, jong gestorven ;
2. Kornelis, volgt Xbb ;
3. Boudewijn Floris, volgt Xcc ;
4. Pieter Wolbert, volgt Xdd ;
5. Niklaas Willem, geboren 23 April 1896 en overleden 13 Aug. 1897 te Groningen ;
6. Cato, geboren te Groningen, gehuwd Sept. 1943 te Den Haag met Sake Bulthuis ;
7. Hilda, geboren te Groningen en gehuwd 4 Jan. 1930 te Haarlem met Dirk Dirksen.

IX R. *Floris Lettinga* (zie VIIIj), zoon van Bauke Floris Lettinga en Kaatje Klaassens van Dijk. Hoofdonderwijzer. Geboren 1 April 1861 te Lettelbert en overleden 18 Juni 1923 te Amsterdam. Gehuwd 24 Jan. 1884 te Arnhem met *Lammerdina Abels Niehoff*, geboren 9 Jan. 1856 en overleden 10 Maart 1922 te Amsterdam. Kinderen uit dit huwelijk waren :

1. Boudewijn ;
2. Cato, gehuwd met G. A. Goldschmeding Czn.

IX S. *Willem Lettinga* (zie VIIIj), zoon van Bauke Floris Lettinga en Kaatje Klaassens van Dijk. Geboren 4 Maart 1863 te Lettelbert. Gehuwd met *Elisabeth Alberdina Poelman*, geboren 18 Nov. 1861 te Oegstgeest en overleden 3 Sept. 1938 aldaar. Hun kinderen waren :

1. Johannes ; geboren 2 Nov. 1890 te Groningen.
2. Boudewijn Floris, geboren 26 Juni 1893 en overl. 12 Dec. 1916 ;
3. Nicolaas Jan, geboren 28 Febr. 1902 te Groningen.

TIENDE GENERATIE

X A. *Bauke Piers Lettinga* (zie IXa), zoon van Pier Baukes Lettinga en Maartje Minnes Couperus. Landbouwer. Gehuwd met *Elisabeth Wever*. Kinderen uit dit huwelijk zijn :

1. Pier, geboren 7 April 1927 te Conrad B III Montane U.S.A. ;
2. Lucile Martha, geboren 10 Maart 1928 te Conrad B III.

X B. *Minne Jan Lettinga* (zie IXa), zoon van Pier Baukes Lettinga en Maartje Minnes Couperus. Veehouder. Geboren 8 April 1891 te St. Annaparochie. Gehuwd 7 Mei 1920 te Winsum met *Pietje Bakker*, geboren 8 Aug. 1895 te Winsum. Uit dit huwelijk werden geboren :

1. Pier, geboren 11 Nov. 1922 te Winsum ;
2. Gerrit, geboren 13 Sept. 1930 te Winsum.

X C. *Jan Lettinga* (zie IXa), zoon van Pier Baukes Lettinga en Maartje Minnes Couperus. Veehouder. Geboren 11 Nov. 1896 te Winsum. Gehuwd 3 Mei 1923 te Menaldum met *Anna van der Meulen*. Uit dit huwelijk werd geboren :

1. Pier, geboren 25 Jan. 1927.

X D. *Bauke Lammerts Lettinga* (zie IXb), zoon van Lammert Baukes Lettinga en Gerlandje Minnes Boonstra. Landbouwer. Geboren 1 Jan. 1890 te Menaldum. Gehuwd 29 April 1915 te Pietersbierum met *Anna Jans Swart*, geboren 4 Sept. 1890 te Tjummaram. (Doopsgez.) Kinderen uit dit huwelijk zijn :

1. Lammert, geboren 10 Jan. 1916 te Berlikum en overleden 29 Oct. 1928 aldaar ;
2. Tjitske, geboren 6 Jan. 1919 te Berlikum ;
3. Jan, geboren 2 Juni 1925 te Berlikum ;
4. Gerlandtje, geboren 20 Maart 1931 te Berlikum.

X E. *Minne Lammerts Lettinga* (zie IXb), zoon van Lammert Baukes Lettinga en Gerlandtje Minnes Boonstra. Landbouwer. Geboren 19 Dec. 1893 te Stiens. Gehuwd 1 8 April 1920 te Franeker met *Anje Pieters Haima*, geboren 6 Sept. 1892 te Dongjum en overleden 18 Dec. 1932 te Ried. Gehuwd 11 Juli 1935 te Franeker met *Tjitje Gatzes Siderius*, geboren 10 April 1909 te Visvliet. Uit dit huwelijk werden geboren :

1. Lammert, geboren 5 Oct. 1926 te Ried ;
2. Hinke, geboren 31 Mei 1928 te Ried ;
3. Gatze, geboren 1 April 1936 te Dongjum ;
4. Bauke, geboren 16 Febr. 1937 te Dongjum ;
5. Doutje, geboren 26 Febr. 1939 te Dongjum.

X F. *Marten Lammerts Lettinga* (zie IXb), zoon van Lammert Baukes Lettinga en Gerlandtje Minnes Boonstra. Landbouwer. Geboren 21 Sept. 1895 te Stiens. Gehuwd 8 Mei 1926 te St. Anna-parochie met *Rensje Douwes Bierma*, geboren 1 Jan. 1902 aldaar. Kinderen uit dit huwelijk waren :

1. Lammert, geboren 5 Febr. 1927 te Peins ;
2. Douwe, geboren 8 Aug. 1930 te Peins.

X G. *Bauke Dirks Lettinga* (zie IXc), zoon van Dirk Baukes Lettinga en Hinke Roelofs Oostra. Veehouder. Geboren 13 Juni 1896 te Menaldum. Gehuwd 5 Juli 1930 te Leeuwarden met *Sjieuwkje Olivier*, geboren 9 Febr. 1902 te Ferwerd. Uit dit huwelijk werden geboren :

1. Dirk, geboren 27 Aug. 1931 ;
2. Sietske, geboren 4 Aug. 1934 ;
3. Johannes, geboren 19 Jan. 1940 ;
4. Hinke, geboren 23 Sept. 1942.

X H. *Tjeerd Lettinga* (zie IXg), zoon van Jan Lettinga en Trijntje Wassenaar. Geboren Jan. 1878 te Wier en overleden 11 Nov. 1920 te Birdaard. Gehuwd 30 April 1904 te Weidum met *Saapke Smeding*, geboren 1874 te Beers en overleden 1942 te Huizum. Kinderen uit dit huwelijk waren :

1. Tjitske, geboren 28 Dec. 1906 te Anjum en overleden 31 Dec. 1947 te Leeuwarden ;
2. Trijntje, geboren 28 Mei 1908 te Anjum, jong gestorven ;
3. Jan, geboren 4 Aug. 1910 te Anjum. Gehuwd 16 Sept. 1933 te Huizum met Froukje Kooistra, geboren te Edens. Kinderen : a. Tjeerd, b. Jan, c. Saapke, d. Richtsje ;
4. Andie, geboren 15 Dec. 1911 te Anjum. Gehuwd 16 Oct. 1935 te Leeuwarden met E. Dijkstra. Kinderen : a. Marijke, b. Elisabeth, c. Tjitske.

X J. *Tjeerd Lettinga* (zie IXh), zoon van Willem Lettinga en Antje Twijnstra. Inspecteur van Politie. Geboren 10 Dec. 1878 te Onze Lieve Vrouwenparochie en overleden 6 Nov. 1908 te Franeker. Ongehuwd.

X K. *Jacob Lettinga* (zie IXh), zoon van Willem Lettinga en Antje Jacobs Twijnstra. Onderwijzer. Geboren 7 Aug. 1881 te Onze Lieve Vrouwenparochie. Gehuwd 18 Sept. 1909 te Enschede met *Anna Louise Ten Cate*, geboren 10 Maart 1881. Kinderen uit dit huwelijk waren :

1. Tjeerd Willem, Oogarts te Amsterdam. Geboren 16 Juni 1910 te Amsterdam. Gehuwd I met Annelies Wijnmalen en II met Antoinette Marguerite Sniijders. Kinderen : a. Eberhard Tjeerd, geb. 13 Jan. 1938 te Amsterdam, b. Berendine, geb. 4 Juni 1947 te Amsterdam ;
2. Hendrik, Tandarts te Amsterdam. Geboren 8 Mei 1914 te Amsterdam en gehuwd aldaar met Johanna Wernink. Kinderen : Jacob Willem en Ulbe, geboren 7 Mei 1943 te Amsterdam.

X L. *Pieter Lettinga* (zie IXh), zoon van Willem Lettinga en Antje Jacobs Twijnstra. Directeur Nat. Coöp. Zuivel Verkoop Centrale. Geboren 5 Febr. 1885 te Hijem. Gehuwd 15 Jan. 1910 met *Margje Hernamt*, geboren 22 Nov. 1884 te St. Nicolaasga en overleden 10 Oct. 1947 te Hilversum. Uit dit huwelijk werden geboren :

1. Titia Anna, geboren 21 Juni 1911 te Arnhem. Gehuwd met E. G. Hagenbeek. Secr. Gen. der Rijksverz. Bank ;
2. Willem Tjeerd, geboren 30 Oct. 1914 te Arnhem. Employé N.C.Z.C. Gehuwd 28 Febr. 1942 met Marjan Heijbroek. Kinderen: a. Hanne, geb. 11 Nov. 1942 en b. Mariette, geb. 3 Aug. 1943 te Amsterdam ;
3. Anna Margo, geboren 31 Aug. 1922 te Amsterdam, gehuwd met N. Spoon, Tandarts te Dirksland.

DE KAAG, 1949.

(Slot volgt)
W. Tsj. VLEER.

DE OUDSTE GENERATIES PAMA

Het oude gezegde, dat zonder geluk niemand wel vaart, geldt in het bijzonder voor genealogen. Dikwijls zoekt men jarenlang systematisch naar een bepaalde aansluiting, zonder iets te kunnen vinden, terwijl men die, speurend naar iets geheel anders, soms ineens vindt. Zo schreef ik elders¹⁾, dat de stamvader der familie Pama een Jan Jansz. Pama was, die op 7 Juni 1706 te Surhuisterveen enig goed proclameert. Hoewel de archieven van Achtkarspelen naar Friese maatstaf gemeten betrekkelijk rijk zijn, kon ik toch na wekenlang zoeken niets naders omtrent hem gewaar worden en ik moest wel veronderstellen, dat hij met de stroom van Doopsgezinde immigranten, die zich in Surhuisterveen neerzetten, van elders gekomen was en wel van het even over de Friese grens gelegen Oldehove, waar men ook nu nog de Pama-heerd vindt. Daar geen archieven van Oldehove uit die tijd meer bestaan, was hiermede het onderzoek naar het scheen hopeloos vastgelopen. Juist toen ik het zoeken geheel had opgegeven, maakte de heer Pathuis mij echter opmerksaam op een acte in het Groninger archief, die naar Burum (in Friesland, tegen de Groninger grens) wees. Een onderzoek in het Archief van Burum leverde toen direct resultaat op, daar het inventarisboek van de weeskamer van Burum precies met Jan Pama begint! Hierdoor was het mogelijk de stamreeks met enkele generaties op te voeren, en tevens wordt hierdoor de samenhang van de thans nog bloeiende familie Pama met de uitgestorven Amsterdamse familie van die naam²⁾ weliswaar niet bewezen, doch toch aanmerkelijk, daar deze eveneens uit Butum stamde. De gegevens ordenend zien de oudste generaties er thans als volgt uit:

I. *Symen Pama*

Wij kennen hem alleen doordat zijn zoon in de inventaris van diens goederen „Jan Symens Pama” genoemd wordt. In de jaren 1600—1680 waarin hij ongeveer geleefd moet hebben, is te Burum niets van hem te vinden. Kwam hij dan misschien uit het op anderhalf uur lopens liggende stamland Oldehove/Nyhove (Hunsterland)? Daar de doop-, trouw- en begraafboeken van Groningen's Westerkwartier eerst ongeveer 1750 beginnen, is daar niets meer na te gaan. Van hem zijn drie kinderen bekend n.l.:

1. Jan Symens, volgt II;
2. Syke Symens, die volgens de inventaris in het Weesboek in 1680 nog in leven is;
3. Maeyke Symens, eveneens volgens deze inventaris in 1680 nog in leven.

II. *Jan Symens Pama*

Mr. Schoenmaker te Burum, in Friesland. In 1680 begon de Gereformeerde (Ned. Herv.) predikant van Burum, Simón Accama,

met het aanleggen van een ledenlijst van zijn gemeenteleden.³⁾ Accama was beroepen van Augustinusga, geaprobeerd en gedimiteerd 29 April 1680. Wegens ouderdom en zware val was hij genoodzaakt emeritaat aan te vragen en nam afscheid van de Burumse gemeente op 8 Mei 1712, waarna hij in 1723 overleed. In deze ledenlijst nu, bij zijn intrede aangelegd, komt Jan Symens voor als „Jan Pama”. Door een tekening is echter aangegeven, dat hij direct daarna overleed. Eigenaardig is, dat terwijl alle gemeenteleden met hun huisvrouw genoemd worden, de echtgenote van Jan Symens niet genoemd wordt, terwijl zij in de hieronder te noemen inventaris van de Weeskamer gezegd wordt te zijn overleden. In tegenspraak hiermede is echter, dat 6 Februari 1681 te Burum gedoopt wordt: Jan, „soon van wijle Jan Pama, in leve schoenmaker tot Boerum”. Er zijn hier dus twee mogelijkheden n.l. of dat in het Weesboek gesproken wordt van een eerste vrouw en dat het kind uit een tweede vrouw geboren werd na het overlijden van de vader, of dat het kind eerst na de dood van de ouders door de voogden gedoopt is geworden. Dit zou er dan op kunnen wijzen, dat de ouders voor die doop niets voelden m.a.w. Doopsgezind waren. Deze laatste verklaring lijkt haast wel het aannemelijkste.

Hiermede zijn wij echter nog niet aan het eind van de vraagtekens. Te Groningen worden n.l. op 14 Oct. 1717 huwelijksvoorwaarden gemaakt tussen „Janike Douwes, tot Boerum geboortig, als Bruid” en Gerrijt Everts, van Groningen. Van de zijde der bruid worden hierbij als getuigen genoemd Sijmon Bouwes en Jacob Hilverda, „hyrtoe specialijck versogt; vermits des Bruits Broeders Willem Douwes en Jan Jansen Pama in Friesland woonagtig, op de gesondene missive in dato den 11 Octob. 1717, volgens haar schriftelijck antwoord, niet hebben kunnen komen”. Hier wordt Jan Jansen Pama dus de broeder genoemd van Janike Douwes en Willem Douwes. Dit is natuurlijk onmogelijk en alleen te verklaren door te veronderstellen dat de moeder van Jan Jansen, als weduwe van Jan Symens Pama voor de tweede maal huwde met een zekere Douwe en Janike en Willem dus halfzuster en -broer van Jan Jansen zouden zijn. In dat geval zou de weduwe bij de dood van haar eerste man echter nog wel in leven moeten zijn geweest. Of waren de „Douwes” misschien het gezin, waarin Jan Pama als baby na de dood van zijn ouders werd opgevoed? Ik vermag dit niet te ontraadselen.

Bij de dood van Jan Symens werd door de Weeskamer van Kollummerland en Nieuw-Kruisland, de grietenij waarin Burum ligt, een inventaris van zijn goederen opgemaakt: „Inventaris gedaen en genomen in 't starfhuis van Jan Symens Pama, in tijden Mr. Schoenmaker tot Boerum, 19 Juni 1680”. Ook aan die inventaris zit iets vreemds, want bij iedere opname wordt altijd aangegeven ten behoeve van welke kinderen de beschrijving geschiedt. In dit

geval wordt echter geen enkel kind genoemd en staat boven de inventaris alleen de titel zoals boven vermeld. Dit zou er dan toch op wijzen, dat het kind dat aanspraken kon doen gelden, n.l. de latere Jan Janse Pama bij het opmaken van de inventaris nog niet geboren was en dan zou de moeder — aannemend dat Jan direct na de geboorte gedoopt werd — bij de dood van haar man pas twee maanden zwanger zijn geweest. In ieder geval is deze wijze van beschrijven een unicum in het Weesboek.

Waarover beschikte in 1680 nu een Friese dorpschoenmaker? Over aanzienlijk meer dan wij zouden denken. Het is misschien wel aardig uit de inventaris hier wat over te nemen:

„Eerstelyck seekere huysenye, hovenye, bomen en plantagie, samt . . . . tot het schoenmakersgereedschap behorende, alles staande en gelegen binnen den dorpe Burum, in tijden bij Jan Symens Pama, mr. Schoenmaker aldaer als eygen synde bewoont en gebruyckt geweest”. Voorts worden nog genoemd: twee koeien, 3 bedden en 3 peluws, 6 oorkussens, 6 dekens, 9 stoelkussens, 25 slaaplakens, 10 peluwdekken, 30 slopen, 30 manshemden, 5 tafellakens, 6 halsdoeken, 6 neusdoeken, 4 glazendoeken, 20 pond garensnoer, 2 hoeden, 2 grauwe lakenrokken, 1 lakenbroek, 2 overtreksels, 1 gevoerde broek, 1 onderbroek, 2 hemdbroeken, de ene met 39 zilveren knopen en de andere met 34 zilveren knopen, 2 wambuizen, waarvan de een met 24 zilveren knopen, een stuk doek van 15½ el, een stuk doek van 11 el en een lapje linnen.

Als meubilair vinden we een kast, een kist, twee eiken tafels, nog een kist, twee eiken zitbanken, drie banken voor de bedstede, 1 boekenkast, 15 stoelen, 4 houten emmers, een schuttelebank, 1 karne, 1 tynne (liter), 1 vleesvat, 2 tobben, 1 waschschamel, 1 tinnen bord, 1 kan bord, 1 wiel, 1 meeltynne, 2 kleine kistjes, 2 spiegels, 1 kleebezem, 1 houtwrijver.

Het kleingoed dat hierna komt bevat dan nog: een lamp, 1 confoor, 4 schaaltes, 6 tinnen pannen, 2 tinnen koppen, 10 tinnen lepels, 1 tinnen mengeler, 1 tinnen halfmengeler, 1 tang, 1 hael, 1 drievoet, 1 aschschop, 1 hangijzer, 1 rooster, 2 koperen ketels, 1 ijzeren pot, 5 pannen, 4 groote kastkoppen, 3 kleine kastkoppen, drie zilveren lepels „waeroff de twe jan pama van syn moeder syn aengeerfft en d'ene van syn overledene wijfs olders”, 1 onderriem, „jan pama van syn overleden huysvrouw afgekomen met een oorijser van silver en een silvere roemer; noch een roemer, jan pama alenlijk toebehoerdne”.

Is dit dus de inventaris van het stoffelijk bezit, ook die van het geestelijke — interessant, daar het ons een kijk geeft op wat een middenstander aan het eind van de 17e eeuw op het meest afgelegen platteland (als zodanig mag men Burum toch wel beschouwen) las. Allereerst was daar natuurlijk een Bijbel in folio en twee psalmboeken met zilveren sloten. Voorts Hooft's Nederlandsche Historiën

en een „Lam Gods Boek”. Van Jacob Cats waren er de Trouwring, de Spiegel van de Oude- en Nieuwe Tijd, Buitenleven, Doodkist en Huwelijk. Daarnaast ontbrak zelfs Vondel niet, waarschijnlijk een soort bloemlezing althans staat het aangetekend als „Vondels poesy”. Ten slotte vond ik nog vermeld de Christelijke Zeevaart, Hasy's Conincklycke Leidstar, de Catechesatie van Johannes Martin en „een boek tegen de praedestinatie”. De taxatie van dit alles was als volgt :

beddegoed	58—	3—	0
linnen en wol.....	46—	8—	0
koper en ijzer	49—	8—	0
levende have als koeien, perden samt hooi	737—	8—	0
4 schapen, 1 ram, 1 varken	26—	12—	0
weit (tarwe)	97—	10—	0
stoelen, banken, etc.	60—	11—	0
vlas, etc.	19—	13—	0
huysmans gereedschap	96—	19—	0
spek en vleesch	54—	16—	0
haver	44—	0—	0
rogge	17—	10—	0
gereede penningen.....	217—	8—	0
4 kop uitgez. weit	14—	10—	0

Er was voorts aan Aefke Lijnkes een schuld van f 700,— wegens voorschot op huizen en aan Thomas Willems en Wobbe Hettes, „Mr. Schoenmakers binnen Collum” wegens leer een som van 437 car. guldens, 19 st. en 12 penn.

Ten slotte stond er nog vermeld: „Syke en Maeyke Symens komen van haer ouders goederen d'somma van 400 car. gulden met d'intressen van dien, sedert May 1680”, doch deze paragraaf is doorgehaald.

Jan Symens Pama moet dus in Mei of Juni 1680 gestorven zijn en uit de ledenlijst van de Geref. Kerk blijkt, dat hij Hervormd was, in tegenstelling tot zijn Doopsgezinde zoon. Waarschijnlijk is hij niet in Burum geboren doch kwam van elders, althans komt hij in de hypotheek- en sententieboeken zomin als in andere archivalia van Kollumerland en Nieuw-Kruisland verder voor. Zijn zoon was dus :

III. Jan Jansen Pama

Gedoopt in de Geref. Kerk te Burum 6 Febr. 1681, na de dood van zijn vader. Over zijn opvoeding als wees of halfwees is te Burum niets te vinden. Over het feit dat hij in 1717 de broer genoemd wordt van Janike Douwes en Willem Douwes, spraken wij reeds. Dat hij te Burum aanvankelijk het bedrijf van zijn vader zal hebben voortgezet, lijkt twijfelachtig. Voor twee bedrijven van die aard zal te Burum wel geen plaats geweest zijn. Reeds als jongeman

moet hij naar Surhuisterveen gegaan zijn, waar wij hem op 7 Juni 1706 enig goed zien proclameren⁴⁾. Tussen 1706 en 1710 moet hij getrouwd zijn althans komt hij 8 Febr. 1710 te S'veen voor met zijn vrouw Feike Claasses⁵⁾. In 1717 heet hij in de Groninger acte dan „in Friesland woonagtig”. Op 2 April 1721 verklaren hij en zijn vrouw f 120 schuldig te zijn welke schuld zij blijkens een kanttekening later weer aflosten. Hieruit blijkt, dat hij toch zijns vaders voetsporen heeft gevolgd en in Surhuisterveen de schoenmakerij uitoefende⁶⁾. Hij was er echter ook ander werk bij gaan doen. Het was de grote tijd voor de veenderijen in deze hoek van Friesland, en ook Jan Pama doet hieraan mee door het kopen van veengrond voor verving. Op 13 Maart 1752 verklaart zijn weduwe Feike Claasses, honderd gulden schuldig te zijn aan Reid Gerbens en „mijn dogter Antje Jans”, echtelieden te Drachten. Getuige daarbij was Symen Pama⁷⁾. Volgens het Doopsgezind Archief te Surhuisterveen⁸⁾ stierf Jan Janse Pama in 1737. Hij was dus Doopsgezind. Heel Surhuisterveen was in die dagen Doopsgezind, daar het als Doopsgezinde kolonie ontstaan was. Het boekje „tegen de praedestinatie” van zijn vader wees al in een niet zo erg orthodox gereformeerde richting. Was de familie in Burum al Doopsgezind en had daarom het Mennistendorp Surhuisterveen voor Jan aantrekkingskracht gehad? We kunnen het slechts veronderstellen.

Uit het huwelijk van Jan Janse Pama en Feike Claases zes kinderen, waarvoor ik naar het reeds eerder genoemde artikel mag verwijzen.¹⁾

C. PAMA.

¹⁾ Sibbe 1941, 269 e.v. en „De Pama's te Surhuisterveen”, A'dam 1942.

²⁾ Zie „De A'damsche Pama's (1593—1780), A'dam 1943 en Sibbe 1943, 24 e.v.

³⁾ Rijksarchief, Leeuwarden.

⁴⁾ Proclamatieboek Achtkarspelen dl. XI; 150.

⁵⁾ Id., dl. X, 143.

⁶⁾ Id., dl. XI, 21.

⁷⁾ Id., dl. XVI, 94.

⁸⁾ Nog in het bezit van de Kerkeraad aldaar en niet in het Rijksarchief opgenomen.

predikanten schreven onze voorouders in

Bij het zoeken in de doopboeken van mijn geboorteplaats Lexmond, heb ik ook mijn belangstelling uit laten gaan naar de predikanten, die onze voorouders inschreven. Hier volgen ze uit de 17de eeuw.

De eerste was „*Jacobus Engelberti*”, die er in 1581 door de classis Gorcum van beschuldigd werd „paepse afwijkingen” te hebben. Men zei, dat hij ook een:

„andere maniere had int bedienen des Avontmaels des Heeren „dan by den kercken gebruyckelijk is.”

In 1598 werd door de Synode zelfs een klacht bij de St. v. Holland over hem ingediend. Men zei :

„dat hij in zijn predicken ende doopen soo in de kercke als oock „in particuliere huysen voort gaet ende den schoolmeester tot „Lexmonde gheweert hebbe, omdat hij de schoolkinderen de „psalmen leerde singhen, waerop de ghedeputeerde des synodi „sijn belast den Heere van Brederoede aen te spreucken, ten eynde „hem sijnen onwettighen dienst te verbieden ende een vroom „dienaer des woorts in zijn plaetse ghesteldt worde.”

Toen men zag, dat de bovenstaande beschuldigingen niet in staat waren hem te doen ontslaan, ging men het over een andere boeg gooien. Zijn collega's hadden verklaard, dat hij te oud werd en „podragicus” was, d.w.z. hij had het „pootje” (jicht). Omstreeks 1608 zal hij vermoedelijk gestorven zijn.

Als tweede predikant vinden we vermeld ds. *Julius Aysonius ab Husinga*, die in 1609 kwam van Zijderveld, en tot 1659 de kerk

te Lexmond onafgebroken trouw heeft gediend. Vele jaren we hij door de classis afgevaardigd naar de provinciale Synode van Zuid-Holland en een enkele maal door deze naar de Nationale Synode in Groningen.

Eénmaal heeft hij met zijn collega's uit het land van Vianen in de knel gezeten en wel door het volgende. Omstreeks 1638 stelde *Johan Wolfert van Brederode* aan de Synode voor om zijn kerken in het land van Vianen en Ameide te scheiden van de classis Gorcum en ze te beschouwen als een aparte halve classis. Zijn predikanten schenen dat goed te keuren, maar de Synode van Gouda 1640 strafte hen daarvoor door ze vervallen te verklaren van beroeping in Zd-Holland. Julius Aysonius en zijn collega's schenen zich dit nogal aan te trekken en schreven: „*Protest des classis van Vianen*”. Van dit werkje moeten nog twee exemplaren bestaan in de zogenaamde „Synodale kist”. Alle overige rondgestuurde exemplaren moesten op last van de Synode teruggestuurd worden.

Toen de predikanten zich in de Synode van Rotterdam 1641 verdedigden, kregen ze uit Vianen bevel om deze bijeenkomst onmiddellijk te verlaten. Ze moesten wel, want ze ontvingen hun traktement van het huis Brederode. De arme herders kregen van beide kanten de klappen. Het liep zo hoog, dat de St. v. Holland zich er mee bemoeiden. Ze begingen een fout door te schrijven: „dat sij 't recht van Souverainiteyt bij den welgemelten Heer „van Brederode over de voorsz. stad ende heerlickheyt van Vianen „gepretendeert ($\pm$ beweert), in geener manieren en connen „toestaen nocte erkennen.”

Joh. W. van Brederode voelde zich hierdoor in zijn eer aangetast en liet dit merken, door een predikant uit de classis Gorcum, die de beurt had in Meerkerk, te beletten zijn dienst te doen.

Naderhand werd de zaak geschikt. Op 11 November 1642 nam Jul. Aysonius afscheid in de vergadering van de classis Gorcum, omdat Lexmond bij Gouda gevoegd was.

Hij werd zo oud in zijn dienst, dat hij in 1658 een hulppredikant naast zich kreeg. Hij stierf in 1659, oud 79 jaar.

De helper werd de derde predikant van Lexmond en heette „*Cornelius Cuyperus*”. Lexmond scheen in de 17de eeuw een gemeente te zijn, waar de predikanten graag waren, want ook de derde dominee bleef vrij lang, maar toen de traktementen soms vrij lang op zich lieten wachten door de achteruitgang van het geslacht Brederode, schijnt hij om die reden in 1680 naar Scheveningen gegaan te zijn.

Zijn opvolger en vierde predikant was: „*Franciscus Caron*”, die de gemeente diende van 1680—1708. Hij kwam van Ambon uit Indië.

Hiermede is de rij voor de 17de eeuw afgesloten.

P. HORDEN.

EEN NIEUWE VERENIGING OPRICHT

Met vreugde geven wij kennis van de oprichting van een nieuwe vereniging, die ten doel heeft de beoefening van de geschiedenis, de oudheidkunde, de folklore en de topographie van Vianen en Omstreken. Getracht zal worden de belangstelling, in de Vijfherenlanden, op te wekken door het houden van excursies of het inrichten van tentoonstellingen, alwaar tekeningen, foto's, merkwaardige voorwerpen, aardige gezegden, rijmpjes, gegevens uit familie-, als ook gegevens uit gemeentelijke-, waterschaps- en kerkelijke archieven te zien zullen zijn. Voorts zal getracht worden te komen tot een Oudheidskamer voor de Vijfherenlanden.

Dat het ernst is met de plannen, moge blijken uit de samenstelling van het voorlopig comité, hetwelk bestaat uit de volgende personen :

Voor Vianen : Pastoor J. J. M. Adam, A. W. H. Baggerman, Mr. W. H. J. Cambier van Nooten, Mevr. M. J. van Hof-van Arkel, Ds. D. Wagenaar, Mej. H. Moorrees, Burgemeester G. B. Pellikaan, C. Tielkemeijer, Ds. J. F. Wachter en Mr. G. Weidner.

Voor Hagestein : Burgemeester Gurck en L. de Leeuw.

Voor Lexmond : Jac. de Jong en J. M. de Jong Fzn.

Zij die meer inlichtingen wensen, kunnen zich ook wenden tot de tweede voorzitter der N.G.V. : J. T. van der Ham, Riouwstraat 100, Amsterdam.

BOEKBESPREKING

F. Pama-Brouwer. Heraldiek. Oorsprong, Ontwikkeling en het Teken van Wapens. Alkmaar 1949. Prijs f 3.95.

In tien lessen brengt de schrijfster ons de oorsprong der Heraldiek bij, op een heldere, prettige en uiterst bevattelijke wijze, waarbij de duidelijke tekeningen een uistekende hulp blijken te zijn. Voor de beoefenaars der genealogie is deze handleiding een uitkomst ; zij leert ons het aanverwante vak begrijpen en wat is de amateur-genealoog aangenamer dan zelf zijn stamboom met de betreffende wapens te kunnen versieren.

Wij zijn de schrijfster dankbaar voor haar werk ten dienste van de Heraldiek en houden ons aanbevolen voor dergelijke lessen in de genealogie. Het fraai geïllustreerde boek mag op de schrijftafel van de leden der N.G.V. niet ontbreken.

W. R.

VRAGENRUBRIEK

Deze rubriek staat ten dienste van een ieder, die met zijn onderzoek is vastgelopen, dan wel diegenen, die met andere personen verbinding zoeken op genealogisch en heraldisch gebied.

De vragen zijn uitsluitend in te zenden aan de Redacteur van *Gens Nostra*, Jodenbreestraat 68 winkel, Amsterdam-C.

1. Gezocht wordt de plaats en datum van het huwelijk van *Leendert Cornelisz. van den Berg* en *Albertje Jacobs Ploeger*. Zij zijn de ouders van *Cornelis van den Berg*, die op 31 Augustus 1732 te Vlaardingen werd gedoopt. Wie kan helpen?

2. *Lucas Groen* en *Cornelia Kats* lieten tussen 1744—1751 te Oudewater enige kinderen dopen, t.w. 29 Aug. 1744 een zoon Jan, op 20 Nov. 1746 één genaamd Hendrik en op 14 Mei 1749 en op 28 Juli 1751 beide keren een kind, dat de naam Johannes kreeg. Gevraagd wordt de plaats en datum van het huwelijk van deze ouders, alsmede nadere inlichtingen betreffende hun doop en ascendenten.

D. van Baalen, Goudreinetstraat 107, 's-Gravenhage.

Ter overname gevraagd „Hessisches Wapenbuch,” eventueel opgave waar het bevenbedoelde werk verkrijgbaar is

J. H. E. COCK — Noordeinde No. 39 — Monnikendam

Ter overname gevraagd: Van Rooijen, Register van Doop- Trouwen en Begrafnisboeken in de Provincie Utrecht, 1930.

C. Gravendaal

Krugerplein 18^a
Amsterdam

Gegevens gevraagd en aangeboden over de geslachten Jagerman, Meijer en Volto (Amsterdam), Porsius (Durgerdam), Visser en Roorda (Idaarderadeel), Sunneker (Westfalen, Grijskerk), de Goede (Alkemade, Land van Heusden), Bouwhuis en Riemens.

W. Tsj. Vleer, De Kaag, post Abbenes.

Het ligt in het voornemen over te gaan tot oprichting van een Familievereniging KNOL(L). Belangstellenden en zij die gegevens over dit geslacht bezitten worden beleefd verzocht zich in verbinding te willen stellen met

W. Tsj. Vleer, De Kaag, post Abbenes.